

LA COVA DEL FRARE

A les costes del mediterrani...

Altea era un poble afortunat. La bellesa del paisatge es filava entre la mar, els camps i les muntanyes. Aquell dia d'estiu les ones es movien amb tranquil·litat, l'espuma, produïda pel suau onatge, semblava feta de mocadors que desapareixien davall les aigües. El cel estava ras i en el seu mantell blau les gavines semblaven pinzellades sobre un llenç.

No obstant això la bellesa i la tranquil·litat no espanten les desgràcies.

En una família humil hi havia dos fills amb escassos anys de diferència. Un era sa i fort, de nom Salvador però tots ho coneixien com Salva. El segon tenia una salut delicada, encara que era més alt que el seu germà, i es deia Ramon.

La calor apretava quan l'angoixada mare va arribar a les portes del Convent dels Franciscans. Ramon anava als braços del seu pare. El menut no havia arribat als cinc anys, un mal l'afligia. Ni metges ni curanderos podien auxiliar-lo. Tenia el cos marcat per manxes que s'inflamaven i enrogien la seua pell.

La dona va tocar a les portes, quan un dels frares va traure el cap per la porta, li va implorar que salvaren al seu fill. Va prometre que si el xiquet es curava, vestiria els hàbits durant cinc anys. El frare va agafar a Ramon en braços.

–Sols el Senyor decideix qui ha de quedar-se. No promet res. Reseu. I esperem que Sant Francesc d’Assís faça que la balança pese a favor del seu fill –amb aquestes paraules els va acomiadar–.

La cara del xiquet va quedar marcada per la malaltia, però va aconseguir salvar-se. Durant cinc anys Ramon va vestir els hàbits. A causa del miracle la gent va començar a conèixer-lo com al “fill del Sant”, la qual cosa va acabar per derivar a Francesc.

Als setze era tan fort com Salva, més ràpid i intrèpid. De no ser per les marques de la cara, inclús haguera sigut més atractiu. L’aspecte mai va suposar un problema per a Francesc, fins que va conèixer a Joana, una jove que, juntament amb la seua família, va baixar de la muntanya per a viure enfront de la mar. Era la més bella de les flors, d’ulls clars i cabells rogencs.

Poc va tardar a travar amistat amb ella i encara que es reien junts, ella sols tenia ulls per a Salva. Els anys en el Convent ensenyaren a Francesc a ser un jove de sentiments reservats i a comportar-se amb humilitat. Per aquesta raó, ningú va percebre en el canvi que Francesc va sofrir per dins. L’amor pel seu germà va derivar en odi. Els cels el consumien cada vegada que Joana i Salva s’apartaven del grup d’amics per a estar a soles. Un dia mentre els espiava, va veure com ambdós compartien un tímid bes, i la ira va consumir el seu cor fins a tornar-lo negre com la sutja.

Cada vegada li costava més ocultar el que bullia en el seu interior. Abans solia tenir bons moments amb el seu germà, ara el desafiava a fer coses en les quals ell acabava per humiliar-lo. La relació entre els dos va començar a gelar-se.

L'estiu se'n va anar tard, però, finalment la tardor va ocupar el seu lloc.

Era un dia nuvolat, el mar guardava eixa calma que prediu tempesta. Cap pescador havia eixit amb la seua barca. Aleshores Francesc va tindre una idea desbaratada. Quan els seus pares estaven absents, es va arrimar a Salva.

–Vens amb mi a pescar? –Li va proposar amb aire desafiant. Sabia que en això el seu germà tenia més sort, però no li importava. Salva va acceptar.

Marxaren a amagades, encara que abans de muntar en la barca es van trobar a Joana. Quan la jove va saber el que anaven a fer, els va demanar que es quedaren en terra, advertint-los del perill. En veure la cabuderia dels germans es va rendir. Els va dir que posaria un fanalet enfront de la seua casa, que es trobava en la costa, perquè així pogueren trobar el camí de volta si l'obscuritat els agafava.

Eixiren amb la barca i deixaren arrere la costa. Van llançar el palangre en el trajecte fins als Morro Toix. El dia va anar tornant-se cada vegada més obscur i les aigües revoltoses. Però els germans no es deixaren acoquinar pel temps. De camí a la Illeta de l'Olla passaren enfront d'una cova ombrívola, aquesta

formava un pont natural que unia Cap Negret amb la platja de l'Olla. Aquell lloc evocava una estranya sensació que va fer que ambdós remaren amb força fins a perdre-la de vista.

L'obscuritat va arribar abans del previst. Els núvols van agafar una tonalitat grisa. Va esclatar una tempesta com cap vista en anys. Per sort els germans es trobaven en la Illeta quan els va agafar. Ven veure un refugi en la part de llevant, on aconseguiren encendre una foguera amb el poc que reuniren.

Salva es trobava observant la costa. Va albirar una llum on vivia Joana i va somriure per a ell.

–Demanaré la seua mà demà –va dir en veu alta–. Serà una dona radiant i de bon cor. Em farà feliç i jo a ella.

–Podria haver estat la meua dona –la veu de Francesc tenia un to gelat que va posar els pèls de punta al seu germà.

Salva es va girar immediatament.

–Què has dit?

Francesc es trobava de genolls davant la llar, la llum de les flames li atorgava un aspecte terrible marcant encara més les faccions del seu rostre.

–Jo la vaig conèixer primer. Sé el que vol i el que necessita. De veritat creus que estaria amb tu, un de segona fila, tenint-me a mi? La meua mala sort és aquesta cara. Tant de bo hagueres estat tu el que vestira els hàbits. En tal cas, altre gall cantaria. Joana mai t'hauria estimat...

No va acabar la frase. Salva s'havia llançat sobre ell. Rodaren pel sòl forcejant per imposar-se.

Fora un raig va partir el cel il·luminant-lo amb una llum encegadora.

Salva va propinar diversos cops al seu germà, aquest va aconseguir defendre's d'algun. Pareixia que Francesc anava perdent, però a l'hora d'actuar era més fred i calculador. Sols esperava el moment. Va aconseguir fer-se amb una roca i quan va tenir oportunitat es va pujar a cavalls de Salva, atrapant-lo pels braços. Sense vacil·lar li va colpejar el cap amb la roca.

Com si es tractara d'un malson, Francesc es va alçar al veure la sang. Salva el va mirar amb ulls vidriosos i va dir:

–M’has matat Caín.

Després va quedar inert sobre el llit d’algues i brosses que hi havia a la superfície del refugi.

La roca es va esvarar entre els seus dits, Francesc va mirar les seues mans tenyides de sang. No podia quedar-se allí.

Les aigües embravides i la pluja no espantaren el trastornat jove, ja que la tempesta que s’havia desencadenat en el seu interior feia empal·lidir la que el rodejava. Va agafar la barca i va remar cap a la llum de Joana. A pesar de la seua determinació, el mar pareixia disposat a castigar-lo pels seus actes. L’onatge el va dur lluny, cap a l’obscura cova que havien vist abans. Francesc va perdre el control i la barca va xocar. El jove frare va quedar xafat contra les roques i el seu cos arrossegat pel corrent cap a les profunditats. Igual que la boca d’un llop, la negror de la cova el va engolir.

L’endemà va amanéixer un dia tranquil i assolellat.

Com els germans no van aparéixer, Joana va decidir confessar la bogeria que havien emprés. Immediatament van eixir partides de cerca. A la Illeta trobaren a Salva moribund. Tenia una ferida al cap, per fortuna la sang i les algues formaren un empastament que aconseguí frenar l’hemorràgia. El van dur al poble on els metges pogueren salvar-lo. Entrada la nit trobaren les restes de la barca dels germans prop d’una cova, però no trobaren a Francesc per cap part.

Amb el temps...

El lloc on va desaparèixer el jove es va quedar amb el nom de la Cova del Frare. Per què? La raó naix després la mort de Francesc. Sobretot ocorria de nit, testimonis afirmaven que un donyet vestit amb els hàbits de frare es dedicava a empentar a aquells que creuaven. Encara que de vegades sols apareixia per a donar un bon esglai.

El pont ja no existia. No se sap bé que va ocórrer. Alguns creen que es va enderrocar, altres diuen que la va destruir l'avarícia d'un home, que va aprofitar les roques de la cova per a fer rajoles que després va vendre.

En qualsevol cas, el donyet mai va tornar a ser vist, encara que la llegenda va prevaldre.

Text i il·lustració: Sara Herrera Esteban

Traducció i adaptació al valencià: Esther Morales Sánchez